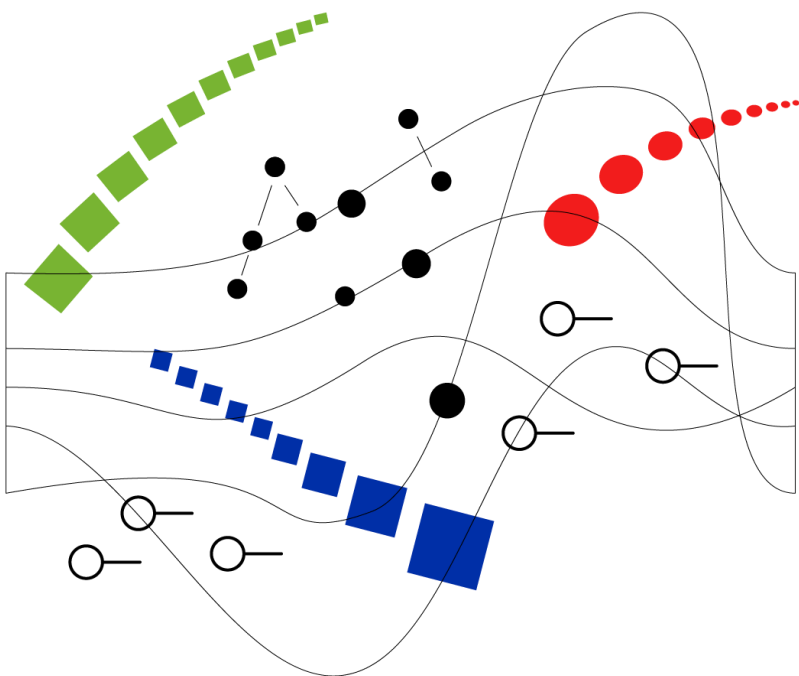

CONCERTS PRIMAVERA 2025

Centre Cultural La Nau.

Capella de la Sapiència

Dimecres 21 de maig. 19.00 hores

Marivi Blasco, *soprano*

Fran López, *tiorba*

***Paraules al concert a càrrec de la
Dra. Helena Rausell Guillot***

***En col·laboració amb la Unitat
d'Igualtat de la Universitat de València***

Concert solidari

Una vetlada en el palazzo dels Caccini

Giulio Caccini (1551-1618)

Sfogava con le stelle

Amarilli mia bella

Francesca Caccini (1587-1640)

María, dolce María

Non so se quel sorriso

Giovanni Girolamo Kapsberger (1580-1651)

Kapsberger

Barbara Strozzi (1619-1677)

Che si puo fare

L'eraclito amoroso

Giovanni Girolamo Kapsberger

Toccata arpeggiata

Preludio primo

Giulio Caccini

Dolcissimo sospiro

Dovrò dunque morire

Settimia Caccini (1591-c.1638)

Due luci ridenti

Giovanni Girolamo Kapsberger

Capona

Francesca Caccini

Ch'amor sia nudo

Chi desia di saper che cosa é amore

Paraules al concert

Una vetlada en el palazzo dels Caccini

Durant molt de temps les dones han sigut excloses dels llocs definits com a centrals en la producció de l'art i dels sabers. La ciència i l'art s'han definit tradicionalment en masculí, sense necessitat d'expressar obertament la seua hostilitat per a excloure a aquelles que a penes si són definides com a subjectes, i menys encara com a subjectes capaços d'aconseguir o crear coneixement, art i bellesa.

En el Renaixement i el primerenc Barroc, època en la qual s'emmarca la biografia de **Francesca Caccini** (1587-1640), les taxes d'alfabetització femenina són molt baixes. No s'admet la igualtat de les intel·ligències i de funcions femenines i masculines, raó per la qual l'educació és sempre segregada per sexes. L'Humanisme els concedeix un saber taxat, més moral i religiós que pròpiament intel·lectual i les exclou de totes aquelles matèries que tinguen una aplicació pràctica, cas de l'aritmètica, l'astronomia, la geometria o la retòrica.

En l'àmbit catòlic, la reforma post-tridentina s'acompanya d'un cert interès per l'educació de les dones, la qual cosa explica l'aparició d'ordes com les ursulines i les saleses. Trento imposa, igualment, la clausura de les religioses i preconitza un nou model de santedat femení, més disciplinat i submís. També ofereix a les dones nous espais d'activitat. En el clergat regular, la clausura els concedeix possibilitats que fora del claustre els estan vedades, no sols de formació o d'expressió literària i cultural, sinó també d'influència política, moral o espiritual. **Maddalena de Pazzi, María Jesús de Ágreda o Teresa de Jesús** són clars exemples del protagonisme espiritual aconseguit per algunes religioses en els segles XVI i XVII. Gràcies a la influència d'esta última, la mística femenina coneix una gran florida en el món catòlic, sent per a moltes religioses i algunes laiques un mode d'afirmació i de vivència de la fe.

És opinió comuna en l'època que les dones no posseeixen geni creador. Això no impedeix l'existència de dones compositores, escriptores, poetesses, pintores o escultores, dins de la lògica d'excepcionalitat pròpia de l'Antic Règim. Són assenyalades sempre com a rareses i sol atribuir-se'ls, per a afalagar-les, qualitats d'home o a assenyalar-se que són impròpies del seu sexe.

Algunes són lectores i, de fet, es componen per a elles tractats i textos específics, especialment de naturalesa educativa, religiosa

i moral, sempre subscrits pels homes. No obstant això, no els és fàcil ser acceptades com a escriptores i, menys encara, publicar. L'escriptura s'interpreta com una ocupació inútil, ociosa i impròpia del sexe femení i la seua pràctica es permet tan sols com a testimoniatge d'una vivència interior, no com a manifestació d'un desig de creació. Això canalitza l'escriptura femenina cap a un nombre limitat de gèneres com la poesia, l'autobiografia espiritual i el gènere epistolar. La poesia s'accepta com la forma d'expressió més adequada per a elles per la seua connexió amb els sentiments. Entre les italianes destaquen poetesses com **Verónica Gambara**, **Gaspara Stampa** o **Verónica Franco**, encara que la més coneguda de totes elles és **Vittoria Colonna**, amiga i corresponsal de Miguel Ángel. El gènere epistolar ofereix a les dones un àmbit comunicatiu diferent. Els és permès pel seu caràcter ambigu, que el situa entre l'oralitat i l'escriptura, i per la seua condició híbrida entre l'híbrid i el literari. En la seua versió culta, arreplega la tradició clàssica del *ars dictaminis*, com exemplifiquen les epístoles de les humanistes italianes **Isotta Nogarola**, **Costanza Varà**, **Battista da Montefeltro** o **Laura Cereto**, que escriu sobre la dignitat de la dona.

En el cas de les belles arts (pintura i l'escultura), la seua formació i les seues possibilitats artístiques estan limitades. Procedeixen majorment de famílies d'artistes, encara que entre elles també es compten algunes poques dones nobles. Practiquen només determinats gèneres (miniatures, retrats, pintura de cavallet o esbossos per a la decoració d'interiors), arribant també a ser les responsables de les arquitectures efímeres que es construeixen per a determinades festivitats cortesanes. A diferència dels homes, no reben instrucció formal en matemàtiques i perspectiva, no practiquen l'arquitectura, ni tenen la possibilitat d'estudiar anatomia o dibuixar del natural. Tampoc són generalment acceptades en les acadèmies. Documentem igualment la seua presència en unes certes corts europees, reals i nobiliàries, o en els entorns dels tallers. Algunes d'elles, les menys, van arribar a establir un taller propi. Entre els seus noms destaquen els de Sofonisba Anguissola, pintora de cambra de la reina Isabel de Valois, Marietta Robusti, retratista de les elits veneciana, la bolonyesa Lavinia Fontana o Artemísia Gentileschi, que serà la primera dona a ingressar en l'Acadèmia florentina.

Les compositores, per part seua, van ser una raresa encara major. Molt poques d'elles van aconseguir sobrepassar l'esfera del privat per a envair un espai públic que, com a dones, formalment els estava vedat. **Maddalena Casulana** (ca.1544 – 1590), la mateixa **Francesca Caccini** o la veneciana **Barbara Strozzi** (1619-1677) van compondre en cultures en les quals la interpretació i la

composició estaven inseparablement vinculades. La seua excepcionalitat feia que li les presentaren com a àngels i sirenes o com a éssers sublims. No obstant això, sobre totes elles planava l'ombra de la cortesana. La seua vida sexual estava sotmesa sempre a escrutini i era freqüent que abandonaren l'exercici públic de la música en casar-se, encara que este no va ser el cas de la cechina. Per a elles va ser molt difícil no sols aconseguir l'èxit sinó també construir i preservar un llegat propi. Van lluitar amb intrepidesa per fer-se amb un buit i per sobreviure al difícil entorn cortesà o van optar per recloure's en els convents per a tractar de trobar en ells un altre espai cultural i creatiu, en principi més amable. Encara que la majoria de les seues composicions van circular en l'època àmpliament de manera manuscrita, molt poques d'elles van aconseguir arribar a la impremta. Moltes altres es van perdre, van quedar sense firmar, es van difondre com a anònims o van ser atribuïdes a un home, normalment del seu entorn familiar més immediat.

Dra. Helena Rausell Guillot

CONCERT SOLIDARI

Totes les activitats culturals programades pel Servei de Cultura Universitària durant el curs 2024/2025 tindran caràcter solidari; les donacions es destinaran als programes d'ajuda i recuperació post DANA de la Universitat de València.

Podeu fer la vostra aportació voluntària mitjançant:

Transferència bancària a **ES81 3159 0078 5530 4844 7522** (Caixa Popular), concepte "UVajuda" seguit del NIF/CIF de la persona donant.

Bizum al número **10582**

DIMECRES 28 DE MAIG. 19.00H.

Capella de la Sapiència
del Centre Cultural La Nau

Marc Uroz, *violí*

Cesar Camarasa, *piano*

Obres de L.v. Beethoven, J. Bhrams, P. Sarasate, etc.

DIMECRES 4 DE JUNY. 19.00H.

Capella de la Sapiència
del Centre Cultural La Nau

Antoni Renart Iznardo, *flauta*

Gemma Sandalinas, *oboè*

Lucía Alegre Ortiz, *oboè*

Carla Adelantado Sanz, *violí*

Ilham Bautista Bouzour, *violí*

Andrea Montagud Català, *viola*

Juan Marín Llorens, *violoncel*

Isaac Monrós Arenas, *contrabaix*

Carlos García-Bernalt, *clavicèmbal*

Obres de J.M.Hottetere, G.P. Telemann, W. Boyce, etc.

DIVENDRES 6 DE JUNY. 19.00H.

Capella de la Sapiència
del Centre Cultural La Nau

Irene López López, *violí*

Daniel Tellechea, *piano*

Obres d'E.Lalo, M. Bruch, M. de Falla, etc.

www.uv.es/cultura